

KSIĄDZ PROFESOR STANISŁAW LONGOSZ

**Filolog, patrolog, dydaktyk,
założyciel i redaktor „Vox Patrum”**

1. Młodość i studia. Ksiądz Profesor Stanisław Longosz urodził się 14 marca 1938 r. w Brzezinach k. Ropczyc (woj. rzeszowskie) w średniorolnej rodzinie chłopskiej jako najstarszy z sześciorga rodzeństwa syn Franciszka i Emilii z domu Kramarz. Szkołę podstawową ukończył w Brzezinach Berdechowie w 1952 r., natomiast Liceum Ogólnokształcące w Niższym Seminarium Duchownym w Tarnowie, gdzie w 1956 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. Wówczas to dobrze poznał język łaciński i grecki, dzięki takim profesorom jak: J. Gieroń, S. Bolek, a zwłaszcza J. Gugała, pod wpływem którego stanął do wewnętrznego konkursu ze znajomości dużych gramatyk tych języków klasycznych¹.

Bezpośrednio po maturze wstąpił do miejscowego Wyższego Seminarium Duchownego, a po 6 latach studiów przyjął 24 czerwca 1962 r. święcenia kapłańskie z rąk ks. bpa Jerzego Ablewicza. To podczas tych studiów po raz pierwszy zetknął się z pismami Ojców Kościoła nie tylko na obowiązkowych wykładach patrologa ks. dra Wojciecha Kani, ale i na prowadzonym przez niego seminarium patrystycznym, na którym jako pracę dyplomową tłumaczył i analizował *Passio Perpetuae et Felicitatis*. Wtedy też zdobył praktyczną znajomość języka łacińskiego, bo słuchając przez 3 lata po łacinie wykładów z teologii dogmatycznej, moralnej i ascetycznej, a także z prawa kanonicznego, oraz ucząc się tych przedmiotów z łacińskich podręczników (F. Eggera, L. Lerchera, H. Noldina) lub skryptów, musiał je również zdawać po łacinie.

Jako kapłan pracował w duszpasterstwie, najpierw przez 2 lata w Szczucinie nad Wisłą, a następnie przez rok w Mielcu w Parafii św. Mateusza. Po trzech latach pracy duszpasterskiej, jesienią 1965 r., decyzją ks. bpa Jerzego Ablewicza został skierowany na studia filologii klasycznej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, ukończone z wyróżnieniem w 1970 r. pracą magisterską pt. *Inwektywa przeciw panującym u łacińskich pisarzy chrześcijańskich. Obelgi Lucyfe-*

¹ Por. M. Auerbach – M. Golias, *Gramatyka grecka*, Warszawa 1935, ss. 234; Z. Samolewicz, *Gramatyka języka łacińskiego*, cz. 1-2, Lwów 1909, ss. 84 + 256.

riusza z *Calaris* przeciw *Konstancjuszowi* w świetle tradycji inwektywy starożytnej, napisaną pod kierunkiem prof. dr Leokadii Małunowiczówny. Równocześnie od III roku studiów filologicznych na Wydziale Nauk Humanistycznych podjął, za zgodą dziekanów, specjalistyczne studia patrologii w Instytucie Historii Kościoła na Wydziale Teologii KUL, które ukończył w 1971 r. licencjatem na podstawie pracy pt. *Problem literackiej spuścizny Ariusza*, napisanej pod kierunkiem ks. doc. dra hab. J.M. Szymusiaka SJ. Podczas swego 6-letniego pobytu na KUL-u miał więc możliwość spotykania się ze specjalistami od antyku chrześcijańskiego. Brał udział w pierwszych sympozjach organizowanych przez nowo powstały (1969) Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim. Mógł też zetknąć się osobiście ze znanymi wówczas patrologami – ks. dr. A. Boberem SJ i ks. dr. W. Eborowiczem oraz wykładowcami archeologii chrześcijańskiej – ks. dr. A. Liedtke i ks. dr. B. Przybyszewskim. Wtedy to pod naukowym patronatem mistrzów powstały pierwsze jego publikacje o tematyce patrystycznej – hasło: *Inwektywa chrześcijańska w: Słowniku Wczesnochrześcijańskiego Piśmiennictwa*² oraz: *Literacki charakter „Thalii” Ariusza*³ i *Inwektywa Lucyferiusza z Calaris w „Rocznikach Teologiczno-Kanonicznych KUL”*⁴.

Po studiach lubelskich ks. S. Longosz udał się, po 5-letnim oczekiwaniu na paszport i kilkakrotnej odmowie współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa, przez Stany Zjednoczone (miał tam odwiedzić rodzinę) do Rzymu, gdzie z telegraficznego polecenia ks. bpa J. Ablewicza miał rozpocząć studia doktoranckie w niedawno założonym (1969) Instytucie Patrystycznym „Augustinianum” przy Papieskim Uniwersytecie Laterańskim. Tutaj, po zaliczeniu wielu specjalistycznych wykładów i zdaniu kilkunastu egzaminów, zdobył najpierw (15 VI 1972) Dyplom Specjalizacji Patrystycznej (*Diploma Specialisationis in scientiis patristicis et theologia*), a następnie po publicznej obronie 25 czerwca 1976 r., jako pierwszy z Polaków i trzeci w historii Instytutu Patrystycznego, stopień doktora nauk patrystycznych i teologii (*Doctoratus in scientiis patristicis et theologia*) na podstawie napisanej po łacinie obszernej (ss. LXII + 373) rozprawy pt. *De auctoritate Traditionis apud S. Athanasium Alexandrinum. Synthesis traditionis primi et secundi momenti controversiae Arianae (318-362)*⁵, której promotorami byli prof. Manlio Simonetti, o.Vittorino Grossi OSA i ks. Michael Mees. Podczas swoich 5-letnich studiów rzymskich niektóre

² Por. *Słownik Wczesnochrześcijańskiego Piśmiennictwa*, red. J.M. Szymusiak – M. Starowieyski, Poznań 1971, 530-537.

³ Por. RTK 18 (1971) z. 4, 113-117.

⁴ Por. RTK 19 (1972) z. 4, 181-194.

⁵ Por. niezbędny do otrzymania dyplomu opublikowany ekscerpt: S. Longosz, *La tradizione nella controversia ariana (318-362). Testimonianze non Atanasiane*, „Augustinianum” 19 (1979) 443-468; jako oddzielny ekscerpt: S. Longosz, *De auctoritate traditionis apud S. Athanasium Alexandrinum. Excerptum ex dissertatione ad doctoratum in theologia et scientiis patristicis*, Romae 1979.

obowiązkowe wykłady i egzaminy zaliczał także w Papieskim Instytucie Orientalnym u profesorów: I. Ortiz de Urbina SJ i Thomasa Špidlika SJ. Jako wolny słuchacz uczęszczał również na wykłady w Papieskiej Akademii Archeologii Chrześcijańskiej, mając przez to bezpłatny wstęp z naukowym przewodnikiem do trudno dostępnych katakumb rzymskich i niektórych miejsc archeologicznych. Wiele czasu spędzał także w rzymskich bibliotekach, zwłaszcza odpłatnie w Bibliotece Uniwersytetu Gregoriańskiego, w bibliotekach Papieskiego Instytutu Orientalnego i Papieskiego Instytutu Liturgicznego „Anselmianum”, a także w Bibliotece Watykańskiej, gdzie dzięki protekcji swego profesora ks. Giuseppe Del Tona uzyskał stałą bezpłatną kartę wstępu.

Dużo czasu, zwłaszcza w soboty, niedziele i święta, poświęcał także na zwiedzanie archeologicznych pomników starożytnego Rzymu, czyniąc to z naukowym przewodnikiem (*Guida archeologica di Roma*) lub polskim, przebywającym od lat w Rzymie, doktorem archeologii chrześcijańskiej ks. Jerzym Langmanem; to zwłaszcza dzięki niemu, jak opowiada, poznał dobrze starożytny Rzym z jego legendami i powiastkami, stając się przez to poszukiwanym i cennym przewodnikiem polskich lub polonijnych grup pielgrzymkowych, przybywających do Wiecznego Miasta, zwłaszcza z okazji Roku Świętego (1975) lub beatyfikacji Marii Teresy Ledóchowskiej, nazywanym nierzadko „małym Langmanem”.

Podczas pobytu w Rzymie mieszkał w Kolegium Polskim (*Pontificio Collegio Polacco*) przy Piazza Remuria 2A, gdzie wówczas przebywało wielu studiujących księży, znanych dziś postaci polskiego życia kościelnego (m.in. ks. M. Starowieyski, ks. Z. Grocholewski, ks. J. Michalik, ks. E. Samsel, ks. M. Cisło, ks. T. Rakoczy), a także przybywający często do Wiecznego Miasta ks. kard. K. Wojtyła, który wielokrotnie przed Mszą Świętą koncelebrowaną wzywał do zakrystii ks. Longosza (był on bowiem kantorem kolegiackim) i uzgadniał z nim śpiewy, pytając: „Patrolog, co będziemy śpiewać”? Podczas wakacji, gdy Kolegium Polskie było zamknięte, ks. Longosz wyjeżdżał przeważnie do Anglii albo na naukę języka angielskiego (Brighton), albo na zastępstwo do pracy duszpasterskiej (Halifax).

Po powrocie do Polski skierowany został na dwa lata (1976-1978) do pracy duszpasterskiej, w charakterze wikariusza, przy Bazylice Katedralnej w Tarnowie. Oprócz zajęć w kościele zlecono mu katechizację młodzieży III Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza i opiekę nad miejscowym Klubem Inteligencji Katolickiej. Wtedy to również pod wpływem ks. kard. K. Wojtyły, zaczęto organizować Sekcję Patrystyczną, w czym brali udział koledzy (ks. dr E. Stanuła CSSR, ks. dr W. Myszor, ks. dr M. Starowieyski) i profesorowie (prof. L. Małunowiczówna, doc. dr hab. B. Filarska, o. dr A. Bober SJ); w prace te włączyli również ks. S. Longosza. Wówczas ks. bp J. Ablewicz, za sugestią swego metropolity ks. kard. K. Wojtyły, postanowił założyć w Tarnowie, w ramach Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, Instytut

Patrystyczny, a na jego bezpośredniego organizatora wybrał ks. S. Longosza⁶. Zwolnił go więc z pracy duszpasterskiej i powołał (1978) na profesora Wyższego Seminarium Duchownego, gdzie, oprócz zleconej pracy organizacyjnej, miał uczyć kleryków języka łacińskiego i obok ks. dra W. Kani prowadzić seminarium patrystyczne. Kiedy w połowie 1980 r. Ksiądz Biskup zrezygnował z tworzenia w Tarnowie Instytutu Patrystycznego, zwolnił go z powierzonych obowiązków i pozwolił na podjęcie pracy w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, o co od kilku lat zabiegała daremnie p. prof. L. Małunowiczówna.

W Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ks. Longosz rozpoczął pracę od 1 października 1980 r., najpierw jako dokumentalista, a potem jako asystent i adiunkt naukowo-badawczy w Międzywydziałowym Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, nad którym pieczę, po śmierci prof. L. Małunowiczówny (1 V 1980), sprawowała również prof. B. Filarska, on zaś pełnił funkcję zastępcy kierownika Zakładu. Jego praca w Zakładzie miała wieloaspektowy charakter. Najpierw, zgodnie z regulaminem, zajął się organizowaniem corocznych ogólnopolskich sympozjów naukowych, opracowywaniem polskiej bibliografii antyku chrześcijańskiego oraz przygotowywaniem do druku kolejnego (3) tomu wydawanej przez Zakład serii „Starożytne Teksty Chrześcijańskie”. Jako reprezentant Zakładu i KUL-u trzykrotnie występował z prelekcjami (1987, 1991, 1995) na międzynarodowych Kongresach Patrystycznych w Oksfordzie⁷ i raz (1992) jako reprezentant Polski wraz z ks. prof. E. Stanulą w okolicznościowym, zorganizowanym przez Unię Europejską, międzynarodowym sympozjum w Strasburgu, na temat: „Ojcowie Kościoła u korzeni kultury europejskiej”⁸; nierzadko też występował z prelekcjami na krajowych akademickich spotkaniach i sympozjach; raz wziął udział (1997) w wyprawie naukowej Komisji Bizantynologicznej PAN (której jest członkiem) w poszukiwaniu archeologicznych śladów działalności Ojców Kościoła w dzisiejszej zachodniej Turcji⁹; w ramach popularyzacji myśli Ojców Kościoła przygotowywał, przysyłał, a gdy była taka możliwość osobiście wygłaszał, krótkie 10-minutowe pogadanki (157) w Radiu Watykańskim na wybrane tematy starożytności chrześcijańskiej (modlitwa, rodzina, małżeństwo, wychowanie dzieci i młodzieży,

⁶ Por. S. Longosz, *Instytut Patrystyczny w Tarnowie*, VoxP 19 (1999) t. 36-37, 135-158; tenże, *Jan Paweł II a organizacja polskich studiów nad antykiem chrześcijańskim*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 94-99.

⁷ Por. m.in. T. Kaczmarek, *X Międzynarodowy Kongres Studiów Patrystycznych w Oksfordzie* (24-29 IX 1987), VoxP 7 (1987) z. 12-13, 514-517; S. Longosz, „Vox Patrum” w Oksfordzie, tamże, s. 527-530; tenże, *XII Międzynarodowy Kongres Patrystyczny w Oksfordzie*, VoxP 11-12 (1991-1992) z. 20-23, 570-571; N. Widok, *XII Międzynarodowy Kongres Studiów Patrystycznych w Oksfordzie* (Oksford, 21-26 VIII 1995), VoxP 13-15 (1993-1995) t. 24-29, 698-701.

⁸ Por. S. Longosz, *Ojcowie Kościoła u źródeł Europy* (Strasburg, 13-14 III 1992), VoxP 11-12 (1991-1992) z. 20-23, 552-554.

⁹ Por. tenże, *W poszukiwaniu archeologicznych śladów starożytności chrześcijańskich i bizantyńskich*, VoxP 16 (1996) t. 30-31, 673-674.

kapłaństwo, działalność charytatywna); w roku akademickim 1997/98 przygotował cykl 20-minutowych niedzielnych pogadanek (8) na temat starożytnych Doktorów Kościoła w Katolickim Radiu Lubelskim¹⁰, w roku akademickim 1987/88 zorganizował razem z TNKUL publiczne wykłady (5) na wybrane tematy antyku chrześcijańskiego¹¹. Jako pracownik Zakładu wziął też udział w dwóch ogólnopolskich inicjatywach naukowych historyków literatury, a mianowicie: gdy postanowiono opracować polski podręcznik do teorii dramatu, on na wniosek organizatorów przygotował nieznaný dotąd w żadnej literaturze świata wycinek: *Teoria dramatu w pismach autorów wczesnochrześcijańskich. Antyk chrześcijański i wczesne średniowiecze: wstęp, wybór tekstów i ich opracowanie*¹². W późniejszym okresie, w ramach przygotowań polskiego uniwersyteckiego podręcznika historii literatury starogreckiej, wspólnie z ks. prof. M. Starowieyskim był odpowiedzialny za grecką literaturę wczesnochrześcijańską, opracowując w niej rozdział: *Szkoła Antiocheńska*¹³; za obydwie te wydawnictwa otrzymał zespołową nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podczas pracy w Zakładzie jako instytucji naukowo-badawczej zobowiązany był również do zdobywania dalszych stopni naukowych, w tym wypadku uzyskania tytułu doktora habilitowanego. Początkowo zamierzał to uczynić z problematyki małżeństwa i rodziny wczesnochrześcijańskiej, później jednak, zmuszony okolicznościami do zajęcia się dramatem i teatrem starożytnym, skierował swe zainteresowania na recepcję dramatu klasycznego w pismach Ojców Kościoła, do czego zebrał już nawet prawie kompletny materiał źródłowy i literaturę, ale pełne zaangażowanie w edycję następnych tomów „Vox Patrum” i organizację kolejnych ogólnopolskich sympozjów naukowych nie pozwoliły mu na jego opracowanie. Ostatecznie wykorzystując możliwość przewidzianą przez ustawę o tytule i stopniach naukowych z dnia 12 IX 1990 r. art. 15 p. 2 (Dz.U. nr 65, poz. 386) postanowił przystąpić do kolokwium habilitacyjnego na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL na podstawie całokształtu dotychczasowego dorobku naukowego, prezentując monotematyczny cykl swych publikacji (13) na temat: *Dramat i teatr starożytny w ocenie pisarzy wczesnochrześcijańskich* (łącznie 303 strony), a recenzentami byli: ks. prof. dr hab. Emil Stanuła (ATK), p. prof. dr hab. Jerzy Wojtczak (UW) i p. prof. dr hab. Robert Chodkowski (KUL). Kolokwium odbyło się 24 lutego 1999 r., w wyniku czego Rada Wydziału Nauk Humanistycznych nadała mu stopień naukowy doktora habili-

¹⁰ Por. J. Grzywaczewski – S. Longosz, *Ojcowie Kościoła na falach radiowych*, VoxP 17 (1997) t. 32-33, 606-608.

¹¹ Por. S. Longosz, *Publiczne wykłady z dziedziny antyku chrześcijańskiego*, VoxP 8 (1988) z. 14, 492-493.

¹² Por. *O dramacie. Źródła do dziejów teorii dramatycznych: poetyki, manifesty, komentarze od Arystotelesa do Goethego*, red. E. Udalska, Warszawa 1989, PWN, 113-152; wyd. 2 okrojone, Katowice 2001, 123-151.

¹³ Por. *Literatura Grecji starożytnej*, red. H. Podbielski, II, Lublin 2005, 1039-1078.

owanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa – literatury wczesnochrześcijańskiej, co po niespełna 4 miesiącach zatwierdziła Centralna Komisja Kwalifikacyjna. Niedługo po habilitacji zlecono mu prowadzenie wykładu monograficznego w Instytucie Filologii Klasycznej.

Kiedy przy Wydziale Teologii KUL powstał Instytut Nauk o Rodzinie (INoR) zatrudniono w nim ks. S. Longosza (2001), powierzając mu Katedrę Historii Rodziny Chrześcijańskiej oraz związane z nią seminarium „Rodzina wczesnochrześcijańska”. Po trzech latach od habilitacji Senat Akademicki KUL zatrudnił go dnia 1 VI 2002 na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Historii Rodziny Chrześcijańskiej. Obecnie pracuje on więc w Instytucie Nauk o Rodzinie przy Wydziale Teologii oraz jest dyrektorem Instytutu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL i redaktorem naczelnym „Vox Patrum”.

2. Jako organizator życia naukowego. Ksiądz Longosz okazał się doskonałym organizatorem życia naukowego w Polsce. Tę „żyłkę” organizacyjną zdradzał podobno już w czasie studiów seminaryjnych w Tarnowie, gdy był prezesem kleryckiego Koła Naukowego św. Ambrożego. Po powrocie z Rzymu, jako pierwszy polski doktor nauk patrystycznych, jeszcze jako wikariusz katedralny, włączył się intensywnie w organizowanie Sekcji Patrystycznej; jeździł często na zebrania organizacyjne do Warszawy lub Lublina, przygotowywał projekty jej regulaminu, w związku z czym kontaktował się z ks. kard. K. Wojtyłą w Krakowie. Podczas sympozjum Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej KUL 3 listopada 1977 r. ukonstytuowała się ostatecznie Sekcja Patrystyczna, której pierwszym prezesem został wybrany Ksiądz Longosz¹⁴; jako prezes przysyłał sprawozdania z jej działalności Przewodniczącemu Komisji Episkopatu d/s Nauki Katolickiej ks. kard. K. Wojtył¹⁵, organizował również roczne spotkania członków Sekcji. Pierwszym z nich było sympozjum w Tarnowie, zorganizowane (19-21 X 1978) wspólnie z Katedrami Patrologii ATK i Międzywydziałowym Zakładem Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL na temat: *Modlitwa w starożytności chrześcijańskiej* – prawdziwy I Kongres polskich patrologów i badaczy antyku chrześcijańskiego, który obiecał osobiście otworzyć metropolita kard. K. Wojtyła¹⁶; podobnych rocznych spotkań sekcyjnych ks. Longosz

¹⁴ Por. materiały, sprawozdania i projekty regulaminu Sekcji z okresu jej tworzenia: S. Longosz, *5-lecie Sekcji Patrystycznej*, VoxP 2 (1982) z. 2, 121-137; tenże, *Sprawozdanie z działalności Sekcji Patrystycznej (1977-1983)*, VoxP 3(1983) z. 5, 486-489.

¹⁵ Por. S. Longosz, *Jan Paweł II a organizacja polskich studiów nad antykiem chrześcijańskim*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 85-94.

¹⁶ Por. tamże, s. 86-93 (program szczegółowy sympozjum oraz list ks. kard. K. Wojtyły do prezesa Sekcji); zob. też wydane w całości materiały z sympozjum wraz ze wspomnianym listem: TST 8 (1981) 1-392.

jako prezes zorganizował jeszcze cztery (1979 – Lublin, 1980 – Wrocław, 1981 – Niepokalanów, 1983 – Lublin: Kongres Teologów Polskich)¹⁷.

Ksiądz Longosz po podjęciu pracy (w 1980 r.) w Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim (przemianowanym w 1 IX 2006 r. na Instytut Badań nad Antykiem Chrześcijańskim), był organizatorem 16 ogólnopolskich, przeważnie dwudniowych, sympozjów naukowych na wybrane tematy starożytności chrześcijańskiej (np. *Małżeństwo i rodzina w starożytności chrześcijańskiej* – 1983, *Kapłaństwo w starożytności chrześcijańskiej* – 1991, *Polskie studia nad antykiem chrześcijańskim* – 1999, *Tajemnica Wcielenia w nauce Ojców Kościoła* – 2000, *Świeccy w starożytności chrześcijańskiej* – 2002, *Papięstwo w starożytności chrześcijańskiej* – 2004, *Jan Paweł II a antyk chrześcijański* – 2006 oraz ostatnio: *Małżeństwo, rodzina i wychowanie w nauczaniu Jana Chryzostoma* – 2008)¹⁸, których materiały bywały potem w całości publikowane w „Vox Patrum”. On też wprowadził zwyczaj obdarowywania Księgami Pamiątkowymi lub Jubileuszowymi odchodzących na emeryturę badaczy antyku chrześcijańskiego, którymi były tomy „Vox Patrum” (np. o. A. Bobera, ks. W. Kanię, ks. W. Eborowicza, ks. J.M. Szymusiaka, ks. E. Stanulę, p. B. Filarską), by jeszcze za życia mogli oni doznać szacunku i uznania ze strony swoich kolegów, przyjaciół i uczniów.

On też był sprawczym duchem ożywienia działalności Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, powołanej (20 I 1972) w ramach Wydziału Historyczno-Filologicznego Towarzystwa Naukowego KUL¹⁹. Kiedy w 1994 r. dotarła do Zakładu wiadomość o planowaniu jej likwidacji ze względu na brak jakiegokolwiek działania, Ksiądz Longosz razem z ks. prof. H. Wójtowiczem doprowadzili do zwolnienia zebrania naukowo administracyjnego przedstawicieli Wydziału Historyczno-Filologicznego TNKUL, na którym podjęto decyzję o jej reaktywowaniu z nowym zarządem (przewodniczący – ks. prof. dr hab. H. Wójtowicz, wiceprzewodniczący – ks. prof. dr hab. A. Eckmann, sekretarz – ks. dr S. Longosz)²⁰. Odtąd Komisja ta organizuje 7-8 otwartych spotkań (trzeci czwartek miesiąca) naukowych rocznie z prelekcjami (prelegenci pochodzą z różnych ośrodków uniwersyteckich Polski), na które każdorazowo przychodzi ok. 25-50 osób ze wszystkich ośrodków akademickich Lublina i jest najlepiej funkcjonującą Komisją w Towarzystwie Naukowym KUL. Program spotkań Komisji i ich organizacja ustalane są przez dyrektora Instytutu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, a coroczne sprawozdania z jej działalności publikowane są na łamach „Vox Patrum”.

¹⁷ Por. Longosz, *Sprawozdanie z działalności Sekcji Patrystycznej (1977-1983)*, s. 487.

¹⁸ Por. tenże, *Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim*, VoxP 19 (1999) t. 36-37, 26-27.

¹⁹ Por. A. Malinowski, *Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim*, VoxP 3 (1983) z. 4, 281-286.

²⁰ Por. S. Longosz, *Odrodzona Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL*, VoxP 11-12 (1991-1992) z. 20-23, 561-569.

Niemale też organizacyjne zasługi ma Ksiądz Longosz wobec Biblioteki Uniwersyteckiej KUL. Od 1982 r., gdy jej dyrektorem był p. mgr A. Paluchowski, został konsultorem w sprawach gromadzenia publikacji teologicznych (zwłaszcza patrystycznych) i z dziedziny antyku w ogólności. W latach 2000-2006 był co roku powoływany przez Senat Akademicki KUL na przewodniczącego Senackiej Komisji Bibliotecznej, w skład której wchodziłi przedstawiciele poszczególnych Wydziałów. Obowiązkiem przewodniczącego Komisji, jako ciała doradczego Senatu i Rektora w sprawach Biblioteki, było zwoływanie jej kilka razy w roku i omawianie aktualnych problemów materialno-organizacyjnych Biblioteki, a na końcu każdego roku akademickiego – zdawanie przed Senatem sprawozdania z jej rocznej działalności. Gdy w 2006 r. Senacka Komisja Biblioteczna została zlikwidowana, a powołano Radę Biblioteczną złożoną z 5 przedstawicieli Wydziałów mianowanych przez Rektora i 5 przedstawicieli wybranych przez pracowników Biblioteki oraz jej dyrektora, Ksiądz Longosz został znów powołany przez Rektora na reprezentanta Wydziału Teologii, a na jej pierwszym zebraniu (8 XI 2006) pod przewodnictwem p. prorektora prof. R. Doktora wybrany jej przewodniczącym. Do zadań nowo ukonstytuowanej Rady Bibliotecznej należało tym razem najpierw opracowanie własnego statutu i zaaprobowanie nowego Regulaminu Biblioteki Uniwersyteckiej, a następnie opiniowanie różnych decyzji władz Biblioteki (m.in. planu budżetowego, sprawozdań z jej rocznej działalności, projektu Regulaminu korzystania ze zbiorów Biblioteki Głównej, Regulaminu Bibliotek zakładowych itd.), co wymagało większej ilości zebrań i intensywniejszej pracy.

3. Jako wydawca. Nazwisko Księdza Stanisława Longosza kojarzyć się będzie w historii patrystyki przede wszystkim z periodykiem „Vox Patrum”, którego był twórcą. Pomysł stworzenia czasopisma patrystycznego zrodził się u niego w Tarnowie w trakcie zakładania Instytutu Patrystycznego; rozważano tę sprawę także w zarządzie nowo powstałej Sekcji Patrystycznej, a nawet wspomniano przewodniczącemu Komisji Episkopatu d/s Nauki Katolickiej ks. kard. K. Wojtyłę przy składaniu jej statutów, na co miał krótko odpowiedzieć: „Dobrze, róbcie, jeśli potraficie”; o takim czasopiśmie marzyła również p. prof. L. Małunowiczówna, zakładając Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim. Realizację tego pomysłu podjął Ksiądz Longosz, gdy jesienią 1980 r. rozpoczął pracę w Międzywydziałowym Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, za zachętą p. Norberta Wojciechowskiego, wówczas dyrektora Działu Wydawniczo-Poligraficznego KUL. Ksiądz Longosz miał wizję czasopisma, które żyje i dosłownie zapisuje czas, a nie jest tylko dziełem zbiorowym artykułów naukowych. Przewidział w nim 5 działów: *Dokumenty* – prezentujące regularnie wypowiedzi papieży lub Magisterium Kościoła na temat Ojców Kościoła lub różnych rocznic patrystycznych

(jest to oryginalny dział wśród analogicznych czasopism patrystycznych); *Artykuły* z obcojęzycznymi streszczeniami; *Przekłady* drobnych pism patrystycznych, nie znajdujących miejsca w dużych seriach; *Recenzje* publikacji patrystycznych oraz bogaty *Dział Informacyjny*, zawierający bibliografie roczne i tematyczne, sprawozdania z krajowych i zagranicznych spotkań naukowych, informacje z życia patrystycznego w kraju i za granicą, oraz nekrologi polskich i zagranicznych badaczy antyku chrześcijańskiego. Ksiądz Longosz zdawał sobie sprawę, że w czasach, kiedy obowiązuje surowa cenzura na wszystkie publikacje i na wydawanie nowej seryjnej publikacji kościelnej wymagane są uzgodnienia rządu i episkopatu, nie może być mowy o nowej edycji pełnego oficjalnego periodyku. Postanowiono rozpocząć od „Informacyjnego biuletynu patrystycznego do wewnętrznego użytku”, bez zaznaczania rocznika, miesiąca czy tomu, a nawet, by nie zdradzać swoich zamiarów, początkowo bez artykułów, biuletynu wydawanego metodą fotochemiczno-powielaczową w Zakładzie Małej Poligrafii KUL. Razem z grupą lubelskich badaczy antyku chrześcijańskiego (o. dr A. Bober, ks. dr F. Drączkowski, ks. dr A. Eckmann, ks. dr H. Wójtowicz, ks. dr J. Śrutwa, mgr A. Malinowski, p. E. Tatar-Próchniak) wystąpił 24 III 1981 r. z oficjalnym pismem do Rektora KUL o. prof. Alberta Krąpca z prośbą o „wyrażenie zgody na publikowanie Informacyjnego Biuletynu Patrystycznego «Vox Patrum» jako oficjalnego organu Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL. Biuletyn ten wychodziłby co kwartał (o objętości ok. 60 stron, w nakładzie 500 egzemplarzy), miałby charakter informacyjny i zawierałby w sobie: oficjalne dokumenty kościelne o Ojcach Kościoła, sprawozdania z sympozjów i zjazdów patrystycznych, coroczną bibliografię patrystyczną, recenzje i informacje o podejmowanych naukowych pracach nad antykiem chrześcijańskim w Polsce”; Rektor wyraził „wstępnie zgodę, ale szczegóły do omówienia”.

Jesienią 1981 r. ukazał się pierwszy numer „Vox Patrum” (o objętości 112 stron na powielaczu, w nakładzie 500 egzemplarzy) z adnotacją „do wewnętrznego użytku”, który rozesłano do wszystkich polskich patrologów, bibliotek seminaryjnych i klasztornych, do większych bibliotek uniwersyteckich (m.in. Jagiellońskiej i Biblioteki Narodowej) tak, że wkrótce zadeklarowało się ponad 300 prenumeratorów. Wiosną 1982 r. złożono do druku już drugi o znacznie większej objętości (ss. 240), a jesienią tegoż roku trzeci zeszyt (ss. 288) już z pięcioma artykułami, oczywiście wszystkie po uprzedniej kontroli cenzury. W poł. 1982 r. (22 VI) Ksiądz Longosz zwrócił się również specjalnym pismem wraz z dołączonym pierwszym numerem do Przewodniczącego Komisji Episkopatu d/s Wydawnictw Katolickich z prośbą „o włączenie «Vox Patrum» do dezyderatów Komisji Episkopatu na najbliższe zebranie Zespołu Roboczego do Spraw Wydawnictw i Czasopism Rządu PRL i Episkopatu Polski”. Pierwsze cztery jego zeszyty członkowie Redakcji (dr A. Stępniewska, ks. dr S. Longosz) i Rady Naukowej (ks. dr F. Drączkowski, ks. dr

A. Eckmann) wręczyli osobiście na audiencji (23 X 1983) papieżowi Janowi Pawłowi II z dedykacją: „Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II cztery początkowe zeszyty tworzącego się pierwszego polskiego periodyku patrystycznego z prośbą o Błogosławieństwo Apostolskie – członkowie Zespołu Redakcyjnego”²¹. Kilka dni później (28 X 1983) na temat „Vox Patrum” mówił Ksiądz Longosz w Radiu Watykańskim²²; 4 lata później, w 1987 r. prezentował on kolejne jego zeszyty (6-11) na X Międzynarodowym Kongresie Patrystycznym w Oksfordzie z niemieckim komentarzem: „*«Vox Patrum» – eine neue patristische Zeitschrift*”²³, a w 1992 r. mówił o tym periodyku na międzynarodowej konferencji w Strasburgu²⁴. W międzyczasie zaczęły napływać do Zakładu dziesiątki odpowiedzi z gratulacjami i podkreślaniem potrzeby wydawania takiego periodyku poświęconego starożytności chrześcijańskiej, wraz z życzeniami dalszych udanych tomów, od wybitnych postaci nauki (m.in. prof. A. Sadurska, ks. prof. Cz. Bartnik, dr E. Jastrzębowska, ks. dr hab. M. Starowieyski, o. dr K. Meissner, ks. dr E. Stanula, ks. dr E. Staniek i inni).

Wkrótce jednak po wydaniu 4 pierwszych numerów nad „Vox Patrum” pojawiły się czarne chmury: Senacka Komisja d/s Wydawniczych KUL, a także ks. Rektor A. Krąpiec na posiedzeniu 11 XI 1982 r. uznała, że „seria «Vox Patrum» nie dojrzała pod względem merytorycznym do formy czasopisma i dlatego nie może być wydawana w Redakcji Wydawnictw KUL. Proponuje się wydawanie «Vox Patrum» w ramach «Roczników Humanistycznych» lub «Teologiczno-Kanonicznych»”²⁵. Decyzje te bardzo przeżył, lecz nie załamał się Ksiądz Longosz, który razem z grupą lubelskich patrologów, do których dołączył ks. dr F. Szulc, rozpoczął walkę i przekonywanie członków Komisji, odwołując się do różnych autorytetów i argumentów. Uzasadniał, że jest to w obecnych warunkach pierwsza, możliwa wersja tworzącego się czasopisma. Na zebraniu w Zakładzie (2 XII 1982) wydawcy periodyku (o. dr A. Bober, ks. dr hab. F. Drączkowski, ks. dr A. Eckmann, dr hab. B. Filarska, ks. dr S. Longosz, mgr A. Malinowski, mgr A. Stępniewska, ks. dr F. Szulc, ks. dr hab. J. Śrutwa) przygotowali obszerne pisemne odwołanie do Senackiej Komisji d/s Wydawniczych KUL z podaniem wyjaśnień i usprawiedliwieniem „rzekomych” braków. W wyniku tego odwołania i osobistych perswazji Senacka Komisja d/s Wydawniczych KUL wycofała na posiedzeniu 25 XI 1983 r. swój sprzeciw oraz „uznała, że kolejne zeszyty «Vox Patrum» mogą być przyjęte do planu wydawniczego po uprzednim zaakceptowaniu przez Komisję na podsta-

²¹ „Vox Patrum” u Ojca Świętego Jana Pawła II, VoxP 3 (1983) z. 5, 495.

²² Por. S. Longosz, Wywiad dla Radia Watykańskiego na temat „Vox Patrum”, VoxP 3 (1983) z. 5, 495-499.

²³ Por. tenże, „Vox Patrum” w Oksfordzie, VoxP 7 (1987) z. 12-13, 527-530.

²⁴ Por. tenże, *Ojcowie Kościoła u źródeł Europy* (Strasburg, 13-14 III 1992), VoxP 11-12 (1991-1992), z. 20-23, 552-554.

²⁵ Por. Protokół z dnia 11 XI 1982, nr 40.

wie recenzji wydawniczych”²⁶. Odtąd, od nr 6-7, po przedstawieniu recenzji wydawniczych dwóch wymienionych imiennie recenzentów poszczególnych tomów, „Vox Patrum” wychodzi już bez przeszkód; dotychczas ukazało się 51 obszernych tomów (= 18 393 stron). Obecnie są realizowane w pełni wszystkie jego działy, a artykuły publikuje się również w językach kongresowych; cieszy się też uznaniem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, która przyznaje mu punkty i klasyfikuje przeważnie w kategorii A polskich czasopism teologicznych; posiada ponad 300 stałych prenumeratorów (ponad 50 zagranicznych); Periodyk znany jest również za granicą i odnotowywany regularnie w międzynarodowych zagranicznych bibliografiach („Bibliographia Patristica”, „L’Année Philologique”, „Bulletin d’information et de liaison” – organ Association Internationale d’Études Patristiques). „Vox Patrum” jest więc, bez wątpienia, osobistym dziełem życia Księdza Longosza, który nadal bacznie czuwa nad jego merytoryczną stroną, stając się przez stworzenie tego czasopisma chlubą polskiej patrystyki.

Instytut Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, którego dyrektorem jest Ksiądz Longosz, wydaje też własną serię patrystyczną o charakterze antologicznym – „Starożytne Teksty Chrześcijańskie”. Ksiądz Longosz przygotowuje wydanie dwóch kolejnych (4-5) tomów tej serii: *Kapłaństwo wczesnochrześcijańskie. Wstęp – bibliografia – antologia tekstów* oraz *Małżeństwo, rodzina i wychowanie w starożytności chrześcijańskiej. Wstęp – bibliografia – antologia tekstów*.

4. Jako dydaktyk. Dydaktyce akademickiej poświęcił Ksiądz Longosz nieco mniej czasu. Najpierw jednak w latach 1978-1980 w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie prowadził seminarium patrystyczne oraz uczył łaciny, ożywiając często żmudne lekcje tego języka śpiewem znanych piosenek lub pieśni religijnych w brzmieniu łacińskim. Ponadto w roku akademickim 1979/80 miał wykłady z patrologii w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Redemptorystów w pobliskim Tuchowie.

Po przybyciu do Lublina dwukrotnie prowadził wykład monograficzny w Instytucie Filologii Klasycznej KUL: *Efez jako centrum kultury pogańskiej i chrześcijańskiej* (1981/82) oraz *Recepcja dramatów Seneki w literaturze wczesnochrześcijańskiej* (1999/2000). W tym też czasie przez dwa lata (2000/2001 i 2001/2002) uczył historii Kościoła starożytnego w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Marianów w Lublinie, oraz dojeżdżał w roku akademickim 2000/2001 do Instytutu Teologicznego w Tarnowie z wykładem: *Rodzina wczesnochrześcijańska. Zagadnienia wybrane*. Od października 2001, kiedy został zatrudniony w Instytucie Nauk o Rodzinie przy Wydziale Teologii KUL, gdzie otrzymał Katedrę Historii Rodziny Chrześcijańskiej, prowadzi na IV roku wykład kursoryczny pt. *Obrona życia poczętego w starożytności i średniowieczu*

²⁶ Por. Protokół z posiedzenia 25 XI 1983, nr 45.

oraz seminarium „Rodzina wczesnochrześcijańska”, a także w II semestrze zamiennie wykład monograficzny: *Rodzina starożytna. Zagadnienia wybrane* lub: *Wychowanie wczesnochrześcijańskie. Zagadnienia wybrane*.

Z dydaktyką akademicką związane jest także prowadzenie prac dyplomowych oraz ich ocena. W czasie swego dotychczasowego pobytu na KUL-u, Ksiądz Longosz był promotorem jednej pracy doktorskiej z historii starożytnej na Uniwersytecie Rzeszowskim²⁷ oraz promotorem 24 prac magisterskich, napisanych na seminarium „Rodzina wczesnochrześcijańska” w Instytucie Nauk o Rodzinie²⁸. Ponadto był recenzentem jednej pracy habilitacyjnej na Uniwersytecie Opolskim²⁹, a także recenzentem 5 prac doktorskich – dwóch w Instytucie Filologii Klasycznej WNH KUL³⁰, jednej na Wydziale Teologicznym UAM³¹, jednej na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS³², jednej na

²⁷ Por. Beata Pawłowska, *Urbs Sacra. Pielgrzymi i podróże religijne do Rzymu w starożytności chrześcijańskiej IV-VII wieku*; obrona 14 III 2006; opublikowana w całości w WAM w 2007 roku.

²⁸ Prace magisterskie (chronologicznie); Joanna Metlerska, *Wyższość dziewictwa nad małżeństwem w Listach św. Hieronima*, 2004; Marta Dżula, *Argumentacja papieża Jana Pawła II w obronie życia nienarodzonych*, 2005; Katarzyna Traczyk, *Monika wzorem żony i matki w pismach św. Augustyna*, 2005; Ernest Yesayan, *Pokuta według św. Grzegorza z Nareku*, 2005; Sylwia Działosz-Gryta, *Wdowy i ich zadania w „Listach” św. Hieronima*, 2006; Magdalena Miszczuk, *Wychowanie dzieci w „Listach” św. Hieronima*, 2006; Agnieszka Oleszko, *Obrona dzieci nienarodzonych w Magisterium Kościoła XX wieku (z wyłączeniem nauczania papieskiego)*, 2006; Zygmunt Pietrzela, *Obrona życia nienarodzonych w nauczaniu papieża XX wieku do 1978 roku*, 2006; Patrycja Paciejewska, *Rola matki w wychowywaniu dzieci w „Listach” św. Hieronima*, 2006; Roman Banach, *Ojciec i jego zadania w pismach św. Jana Chryzostoma*, 2006; Aleksandra Bulińska, *Dziecko i jego wychowanie w pismach św. Jana Chryzostoma*, 2007; Magdalena Dobrzańska, *Dzieństwo i jego pielęgnowanie w „Listach” św. Hieronima*, 2007; Anna Król, *Godność kobiety na podstawie Listu Apostolskiego „Mulieris dignitate” Jana Pawła II i jej uzasadnienie biblijno-patrystyczne*, 2007; Anna Parczyńska, *Rodzina „kościółem domowym” w nauczaniu Jana Pawła II*, 2007; Wojciech Parczyński, *Nierozerwalność małżeństwa w nauczaniu Piusa XI i św. Augustyna*, 2007; Paweł Śmierchalski MIC, *Rodzina w kulcie św. Mikołaja z Myry*, 2007; Luiza Zieniewicz, *Ocena antykoncepcji i aborcji jako najstarszych problemów bioetycznych w pismach wczesnochrześcijańskich*, 2007; Monika Biernida, *Poczęcie, ciąża i urodzenie dziecka w nauce ginekologa Soranosa z Efezu i chrześcijańskiego apologety Tertuliana*, 2008; Monika Kozička, *Kobieta i jej zadania w wybranych pismach św. Jana Chryzostoma*, 2008; Michał Lis, *Mężczyzna i jego zadania w Listach św. Hieronima*, 2008; Daniel Litwin, *Święty Józef jak wzór męża i ojca na podstawie apokryfów Nowego Testamentu*, 2008; Dorota Miszczuk, *Kobieta jako świadek wiary w wybranych aktach męczeńskich*, 2008; Izabela-Monika Siteń, *Wierność małżeńska w pismach św. Augustyna*, 2008; Ewelina Wyrozębska, *Opieka nad sierotami w starożytności pogańskiej i chrześcijańskiej*, 2008.

²⁹ Por. Ks. Franciszek Szulc, *Syn Boży w „Pasterzu” Hermasa. Świadcstwo chrystologii judeochrześcijańskiej*, Katowice 2006, ss. 198; kolokwium Opole 18 IV 2007.

³⁰ Por. Ks. Krzysztof Burczak, *Figury retoryczne i tropy w Psalmach na podstawie „Expositio Psalmorum” Kasjodora*, obrona 20 V 2001; E. Osek, *Przyroda w pismach Bazylego Wielkiego*, obrona 22 IV 2004.

³¹ Por. Ks. Henryk Dybski, *Koncepcja życia monastycznego na Wschodzie w świetle nauczania wschodnich i zachodnich Ojców Kościoła IV i V wieku*, obrona 19 IX 2005.

³² Por. Leszek M. Krusiński, *Marsyliusz z Padwy „Defensor pacis”*, Wprowadzenie w główne idee, obrona 12 VI 2002.

Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie³³ oraz dwóch nostryfikacji doktorskich na UKSW³⁴. Był ponadto recenzentem wydawniczym dwóch rozpraw habilitacyjnych – z UMCS i KUL³⁵ i kilku innych publikacji³⁶ oraz recenzentem 34 prac magisterskich na Wydziałach Nauk Humanistycznych i Teologii KUL.

5. Jako badacz. Zainteresowania naukowe Księdza Longosza są dość wielostronne, do czego zresztą zmuszała go ponad 25-letnia funkcja redaktora „Vox Patrum”. Można jednak i tu wskazać ich pewne kierunki, co poświadczają jego liczne publikacje. Najpierw jako wieloletni kierownik jedynej w Polsce Katedry Historii Rodziny Chrześcijańskiej, stał się on bez wątpienia jednym z wytrawnych znawców różnorodnej problematyki wczesnochrześcijańskiej rodziny i wychowania; na ten temat zresztą przygotowuje dużą antologię tekstów patrystycznych; interesuje go w szczególnie sposób problem aborcji i obrony życia poczętego w starożytności. Jest znawcą teorii i genezy dramatu wczesnochrześcijańskiego i teatru w okresie patrystycznym oraz recepcji dramatu klasycznego w literaturze wczesnochrześcijańskiej, co zresztą było podstawą jego habilitacji. Jest z pewnością najlepszym polskim znawcą bibliografii patrystycznej, nie tylko krajowej, lecz także zagranicznej: jest „chodzącą encyklopedią”, wie od ręki, co, gdzie i jak przetłumaczono lub napisano, lub gdzie można na jakiś temat znaleźć odpowiednią literaturę i źródła, z czego skwapliwie korzystają przyjeżdżający, nawet z daleka, młodszy badacze. Jest chyba jedynym polskim znawcą inwektywy wczesnochrześcijańskiej. Interesuje go także problem kapłaństwa wczesnochrześcijańskiego (na temat którego również przygotowuje obszerną antologię tekstów) oraz męczeństwa w starożytności, w hagiografii zaś postać św. Mikołaja z Myry. Jeśli chodzi o szczegółową znajomość myśli poszczególnych autorów wczesnochrześcijańskich, zajmuje się teologią św. Atanazego (zwłaszcza jego nauką o Tradycji), problemem literackiej spuścizny Ariusza i sporów arianских, teologią Ojców Kapadockich (zwłaszcza Bazylego Wielkiego i Grzegorza z Nazjanzu), oraz duszpasterstwem Jana Chryzostoma. Z łacińskich natomiast Ojców Kościoła porusza często tematykę myśli św. Hieronima, św. Augustyna, Lucyferiusza z Calaris i Optata

³³ Por. Ks. Grzegorz J. Ostrowski, *Duchowe aspekty czystości, dziewictwa i bezżeństwa w listach św. Ambrożego*, obrona 29 V 2008.

³⁴ Por. Ks. Michał Kieling, *Terrena non amare sed caelestia. Theologie der Welt in Alkuins „Commentaria super Ecclesiasten”*, Münster 2002 (obrona 6 V 2002); Ks. Sławomir Wasilewski, *Pacis magisterium apud sanctum Cyprianum*. Dissertatio ad doctoratum in Litteris Christianis et Classicis, Romae 2005 (obrona 24 III 2007).

³⁵ Por. Ryszarda Bulas, *Symbole pogańskie na celtyckich krzyżach. Mity – symbole – obrazy*, Lublin 2002; Małgorzata Kowalewska, *Bóg – kosmos – człowiek według Hildegardy z Bingen*, Lublin 2005.

³⁶ Por. m.in. Ireneusz Milewski, *Żywot Porfiriusza biskupa Gazy. Wstęp, przekład, komentarz i idee*, Gdańsk 2003.

z Milewy, a ponieważ z wykształcenia jest też filologiem klasycznym, interesują go także aspekty języka Ojców Kościoła.

Jako naukowiec i dydaktyk akademicki należy Ksiądz Longosz do kilku organizacji i stowarzyszeń naukowych: z międzynarodowych od r. 1983 do Association Internationale d'Études Patristiques, skupiającej badaczy antyku chrześcijańskiego z całego świata i wydającej corocznie „Bulletin d'information et de liaison”, do której od lat przysyła polskie bibliograficzne informacje patrystyczne. Jeżeli chodzi o krajowe organizacje naukowe, należy: od 1982 r. do Wydziału Historyczno-Filologicznego Towarzystwa Naukowego KUL w charakterze członka korespondenta; od 1977 r. do Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski d/s Nauki Katolickiej, której był współzałożycielem i pierwszym prezesem; od 1972 r. do Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim TN KUL, będąc aktualnie jej sekretarzem; od 1997 r. do Komisji Bizantynologicznej Polskiej Akademii Nauk; w 2007 r. wybrany został w ogólnopolskim głosowaniu do grupy 42 osób Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej Polskiej Akademii Nauk (= KNoKA PAN) na kadencje 2007-2010; od czerwca 2008 r. do Lubelskiego Towarzystwa Naukowego w charakterze członka korespondenta.

W uznaniu naukowej działalności Ksiądz Longosz został dwukrotnie (1990, 2006) nagrodzony zespołową nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, raz (2005) odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, dwukrotnie (2003, 2008) nagrodą Rektora KUL II i I stopnia, a jesienią 2007 r. godnością prałata Jego Świątobliwości papieża Benedykta XVI.

Księdza Longosza poznałam w 1965 r., kiedy rozpoczynałam studia na KUL-u, na I roku filologii polskiej. Wówczas spotykaliśmy się na wspólnych wykładach i ćwiczeniach. Już wtedy, jako student, wyróżniał się on niezwykłą pracowitością, dokładnością i rzetelnością. Cechy te przez dziesiątki lat jeszcze bardziej rozwinęły się i utrwaliły, a upór i dociekliwość naukowa, a zwłaszcza sięganie do starożytnych źródeł, stały się jego nieodłącznym atrybutem w dążeniu do ukazywania prawdy. Dzieła greckich i łacińskich mędrców nigdy jednak nie przysłaniały Księdzu Longoszowi wyrazistości spojrzenia na drugiego człowieka, wobec którego zawsze stara się zachować postawę życzliwości i otwarcia na jego aktualne potrzeby duchowe, intelektualne i materialne.

Alicja Stępniewska